

Vedkommende er saaledes, at de have forlangt mere, end de kunne vente opfyldt, maaske ogsaa forlangt mere, end de selv forvente opfyldt. Men derfor bør man alligevel tage Hensyn til Grundtrækkene i, hvad de selv have stillet frem som deres Krav.

Jeg vilde endvidere gerne have Lov til at sige en Ting til om disse Husmandsorganisationer her i dette høje Ting, nemlig gøre opmærksom paa, at jeg ser ikke rettere, end at de repræsentere en Udvikling, en Uddybning af Bondebevægelsen i Danmark. Jeg mener egentlig, at de, der i sin Tid med Rette bar Navnet Bondevenner, bør paa samme Maade i vor Tid kunne regnes med til Husmandsvennerne, og jeg ser ingen som helst Fejltagelse i, at man omskriver dette dertil, at Husmandsbevægelsen ogsaa er en Bondebevægelse. Det er slet ikke en revolutionær Bevægelse. Som jeg alt har hentydet til, ville de i de Forslag, de tænke at fremsætte til Lovens Revision, bygge paa det bestaaende, og det synes helt igennem at være den Tankegang, der er raadende indenfor Husmandsorganisationerne. Jeg har Lyst til at hentyde til en lille Episode fra de jydskes Husmænds Sendemandsmøde forleden, hvor en noget, skal jeg sige radikal Reform af vort Skolevæsen kom paa Tale, og hvor der blandt andet var Tale om at udelukke Religion af Skolen. Husmændene modtog denne Tanke paa samme Maade, som jeg tror, enhver Forsamling af danske Bønder vilde modtage den. De afviste den paa en saare eftertrykkelig Maade. Det var noget, der laa udenfor deres Sympatier, at komme ind paa Ting, der var, skulle vi sige saa radikale, for ikke at bruge et stærkere Udtryk, at komme ind paa Ting, som brød saa stærkt med den hidtil gængse Udvikling, som det vilde være Tilfældet ved et saadant Forslag.

Jeg maa endnu yderligere sige en Ting til om disse Husmandsorganisationer, og jeg siger alt dette, fordi det undertiden er hændt, at man har set dem langt mere miskendte og mere i Miskredit, end jeg tror, de med Rette fortjene. Jeg vil sige, at jeg har set deres Hovedopgave i det saglige Arbejde forme sig saaledes, at de have søgt yderligere at vække Lysten hos deres Medlemmer til at give sig i Kast med Dyrkningen af den danske Jord, og jeg har set dem arbejde paa en saadan Maade, at de have styrket Modet hos deres Medlemmer og givet dem den Opfattelse, at det var en attraaeværdig Opgave for

dem at give sig i Lag med det. Jeg ser det alt i alt saaledes, at denne Bevægelse betyder en national Vinding for vort Land af betydelig Værdi.

Paa dette Sendemandsmøde, der blev afholdt i Jylland den 14. og 15. i denne Maaned, har man som sagt vedtaget 6 Punkter, som man ønsker, der skal tages Hensyn til ved Lovens Revision. Men naar man nu lægger Mærke til, at disse Forslag fra Husmændenes Side — de jydskes Husmænd ere vistnok de eneste, som endnu ere naaede til at faa deres Forslag færdige — ere formede saa sent som den 15. denne Maaned og saa vidt mig bekendt ikke endnu ere forelagte den højtærede Landbrugsminister, maa det temmelig sikkert forholde sig saaledes, at det er ganske forkert, naar man mener her i dette Ting at kunne bebrejde Landbrugsministeren, at han ikke har taget Hensyn til Husmændenes Krav. Saa længe de ikke have været ham forelagte, saa længe han ikke har kendt dem, har han ikke kunnet tage Hensyn til dem, og jeg formoder, at Lovforslaget her har været trykt, før den omtalte Resolution er bleven vedtaget. Det vil derfor være fuldstændig skudt forbi, naar man i denne Henseende mener at kunne bebrejde Ministeren noget. (*Poul Christensen*: Kunde han ikke finde paa noget selv?) Det ærede Medlem fra Sorø spørger, om han ikke kunde hitte paa noget selv. Jo, det er netop det, den højtærede Landbrugsminister har gjort. Men det, jeg talte om, var, at man bebrejdede ham, at han ikke tog Hensyn til Husmændene. Det ærede Medlem fra Sorø indrømmer altsaa, at det var for tidligt at forlange, at han skulde tage Hensyn til Husmændene, saa længe de nemlig ikke havde formet deres Krav, og det var det, jeg i Øjeblikket gik ud fra.

Blandt de 6 Punkter, som ere komne frem fra Husmandsorganisationernes Side, vil jeg gerne henlede Opmærksomheden paa nogle, forøvrigt paa de fleste. Man har udtalt Ønsket om, at alle, som kunde præstere Bevis for, at de have den nødvendige Forstaaelse af Jordens Dyrkning, skulde have Adgang til Statslaan. Den ærede Ordfører for det Parti, hvortil jeg hører (*Pedersen-Nyskov*), udtalte sig den første Dag under Forhandlingerne her i Salen til Gunst for, at hjemvendte Amerikafarere ikke skulde være udelukkede, og det ærede Medlem fortjener sagtens Tak for, at han allerede har praktiseret en saadan Anvendelse af Loven, fordi vedkommende Amerikafarere overfor ham havde præste-